



WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 18 września 2023 r.

WPS-VI.431.2.24.2023.xxx

Pani Joanna Cieślik
Dyrektor Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Przasnyszu
ul. Jana Kilińskiego 2
06-300 Przasnysz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: xxx xxx – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz xxx xxx – inspektor wojewódzki, przeprowadzili w okresie od 3 lipca do 2 sierpnia 2023 r., kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Panią Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Przasnyszu³. Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację przez gminę zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴ w zakresie ustalania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2021 r. do dnia kontroli, tj. do 3 lipca 2023 r.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie ocenił działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu podjęte w zakresie przekazywania dokumentacji w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, natomiast pozytywnie pomimo nieprawidłowości ocenił sposób organizacji

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

³ Dalej: MOPS, Ośrodek, Organ jednostka kontrolowana

⁴ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390 z późn. zm.).

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie

00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5, tel.: (+48) 22 695 69 95 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka

www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

zadania oraz działania podjęte w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego.

I. Organizacja zadania

Dyrektorem jednostki kontrolowanej jest Pani Joanna Cieślik – zatrudniona na tym stanowisku od 1 maja 1993 r. Obsługę finansowo-księgową Ośrodka prowadzi główna księgowa jednostki kontrolowanej – Pani xxx xxx, zatrudniona od 23 grudnia 1997 r.

Szczegółową organizację Ośrodka, zakres działania poszczególnych stanowisk pracy oraz ich zadania określa aktualny regulamin organizacyjny, wprowadzony Zarządzeniem Nr x/xxxx Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu z 19 maja 2023 r. Akt ten w Rozdziale II §7. ust. 1 pkt III wyodrębnia Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych. Zadania tego Działu określono w Rozdziale V § 21 regulaminu. Wcześniejsze regulaminy⁵ również uwzględniały realizację świadczeń rodzinnych w ramach utworzonego Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych. Wobec powyższego, zrealizowano obowiązek wynikający z przepisu art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W okresie objętym kontrolą zadania wynikające z ustawy realizowały nw. osoby:

1. Pani, jako Dyrektor Ośrodka, posiadająca upoważnienie⁶ Burmistrza Przasnysza do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych.
2. Pani xxx xxx – Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych w MOPS, zadania z zakresu świadczeń rodzinnych realizuje od 1 listopada 2017 r. (od 1 września 2022 r. usprawiedliwiona nieobecność w pracy), posiadająca upoważnienie⁷ Burmistrza Przasnysza do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych.
3. Pani xxx xxx – p.o. Kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych w MOPS, zadania na ww. stanowisku z zakresu świadczeń rodzinnych realizuje od 1 września 2022 r., posiadająca upoważnienie⁸ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych. Od 1 września 2022 r. do 21 czerwca 2023 r. nie posiadała upoważnienia Burmistrza

⁵ Zarządzenie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Przasnyszu do Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Przasnyszu: Nr xxx z xxx r., Nr xxx z xxx r. i Nr xxx z xxx r.

⁶ Upoważnienie Nr xxx Burmistrza Przasnysza z xxx r.

⁷ Upoważnienie Nr xxx Burmistrza Przasnysza z xxx r.

⁸ Upoważnienie Nr xxx Burmistrza Przasnysza z xxx r.

Przasnysza do realizacji kontrolowanych zadań, co jest niezgodne z art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

4. Pani xxx xxx – inspektor, realizująca zadania z zakresu świadczeń rodzinnych od 1 stycznia 2005 r., posiadająca upoważnienie⁹ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.
5. Pani xxx xxx – inspektor, realizująca zadania z zakresu świadczeń rodzinnych od 1 września 2020 r., posiadająca upoważnienie¹⁰ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych. Od 1 września 2020 r. do 18 czerwca 2023 r. nie posiadała upoważnienia Burmistrza Przasnysza do realizacji kontrolowanych zadań, co jest niezgodne z art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Upoważnienia dla pracowników wydane były na pisemny wniosek dyrektora Ośrodka przez Burmistrza Przasnysza na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych. W przedstawionych kontrolującym zakresach czynności została określona realizacja świadczeń rodzinnych.

II. Prawidłowość postępowania w zakresie przekazywania dokumentacji w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli Ośrodek w 8 sprawach odzyskał w ramach koordynacji na podstawie decyzji Wojewody Mazowieckiego nienależnie pobrane świadczenia rodzinne w łącznej kwocie 7 782,83 zł, w tym należność główną – 6 191,89 zł i odsetki za opóźnienie – 1 590,94 zł. O powyższym, poinformowano za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej e-PUAP Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie. Do informacji dołączono kopie przelewów bankowych potwierdzające dokonanie spłaty kwoty głównej z podziałem na należność główną i odsetki. Po dokonaniu spłaty przez świadczeniobiorców, kwoty niezwłocznie przekazano na rachunek dochodów Wojewody Mazowieckiego. W 6 sprawach informacje zostały przekazane terminowo. W 2 sprawach informacje zostały przekazane po upływie 7 dni, tj. w 1 sprawie po upływie blisko miesiąca, a w kolejnej 3,5 miesiąca. Zgodnie z „Procedurą współpracy Wojewody Mazowieckiego z organami właściwymi w zakresie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego” organ właściwy powinien poinformować

⁹Upoważnienie Nr xxx Burmistrza Przasnysza z xxx r.

¹⁰Upoważnienie Nr xxx Burmistrza Przasnysza z xxx r.

Wojewodę Mazowieckiego o spłacie całkowitej lub częściowej bądź o potrąceniu z innych świadczeń nienależnie pobranego świadczenia w ciągu 7 dni od jej dokonania przez stronę. Przelewy zostały opatrzone dopiskiem koordynacja. Do dokonanych przelewów bankowych dotyczących przekazania nienależnie pobranych świadczeń w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego niezwłocznie sporządzano szczegółową specyfikację.

W okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpłynęły wnioski¹¹ o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, w których zgodnie z art. 23a ust. 2 ustawy należało wystąpić do wojewody z zapytaniem, czy w sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Wpłynął 1 wniosek¹², który w związku z art. 23a ust. 1 ustawy należało wraz z dokumentacją przekazać wojewodzie. Ww. wniosek poddano kontroli. Wniosek złożono na formularzu, zgodnym z wytycznymi zawartymi w § 2 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. poz. 1466). Wniosek złożony został w formie papierowej, opatrzony był pieczęcią z datą wpływu i podpisem (parafką) osoby przyjmującej wniosek. W sprawie członek rodziny przebywał i był aktywny zawodowo na terytorium Niemiec. Wniosek został kompletnie i prawidłowo wypełniony przez wnioskodawcę ze szczególnym uwzględnieniem części II wniosku, tj. oświadczenia dotyczącego ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. Do wniosku załączono weryfikacje z systemu Emp@tia (PESEL, CBB, EKSMOoN). Wniosek wraz z dokumentacją został niezwłocznie przekazany do Wojewody Mazowieckiego elektronicznie za pośrednictwem modułu gmina – wojewoda.

Przyznane przez wojewodę świadczenia pielęgnacyjne Ośrodek wypłacał terminowo oraz w kwotach określonych w decyzjach¹³. W okresach, w których miały zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego jednostka kontrolowana nie wydała własnego rozstrzygnięcia.

¹¹Załącznik Nr 2 - Wykaz wniosków i decyzji wydanych w sprawach świadczenia pielęgnacyjnego wydanych w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 3 lipca 2023 r.

¹² Wniosek oznaczony jako nr xxx z xxx r.

¹³ Decyzja przyznająca oraz decyzja waloryzacyjna wysokość świadczenia

III. Prawdliwość ustalania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego i jego wypłacania

W okresie od 1 stycznia 2021 r. do dnia kontroli do Organu zostały złożone 143 wnioski o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego¹⁴. Ośrodek w okresie kontrolowanym wydał łącznie 259 decyzji w sprawach świadczenia pielęgnacyjnego: 69 decyzji przyznających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego¹⁵ (w tym 2 decyzje, w których o świadczenie pielęgnacyjne wystąpili obywatele Ukrainy na mocy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa), 9 decyzji uchylających, 76 decyzji odmawiających prawa¹⁶, 94 decyzji zmieniających decyzje pierwotne oraz 1 decyzję umarzającą postępowanie administracyjne. 1 wniosek przekazano do wojewody. Nie było spraw, w których należałoby stwierdzić nienależnie pobrane świadczenia pielęgnacyjne i zażądać zwrotu w okresie kontroli (w tym także w związku z pobieraniem świadczenia pielęgnacyjnego po uzyskaniu nowego orzeczenia o niepełnosprawności/stopniu niepełnosprawności).

W okresie podlegającym kontroli w 41 sprawach utraciło ważność orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przedłużono w 10 sprawach, stosownie do przepisów art. 15h ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. W 31 sprawach prawa tego nie przedłużono, ponieważ:

- w 26 sprawach wnioskodawcy otrzymali nowe orzeczenie o niepełnosprawności i złożyli wnioski o świadczenie pielęgnacyjne,
- w 3 sprawach nie wyrażono zgody na przedłużenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego,
- w 2 sprawach wnioskodawcy zmienili miejsce zamieszkania (po powzięciu informacji Ośrodek przekazał wydane decyzje wraz z aktami sprawy organowi właściwemu ze względu na nowe miejsce zamieszkania w celu dalszej jej realizacji).

¹⁴ 141 wnioski papierowe i 2 wnioski elektroniczne („potraktowano jako jedną sprawę, ponieważ pierwszy wniosek zawierał błędy, wobec czego drugi wniosek złożony poprawnie należy uznać jako uzupełnienie pierwszego”)

¹⁵ W tym 4 decyzje przyznające po uchyleniu decyzji odmawiających prawa (przekazanie spraw przez SKO do ponownego rozpatrzenia)

¹⁶ W tym 1 decyzja odmawiająca prawa (przekazanie sprawy przez SKO do ponownego rozpatrzenia)

Kontroli poddano akta 27 spraw (w tym wszystkie sprawy, w których o kontrolowane świadczenia pielęgnacyjne wystąpili obywatele Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa), w których wydano łącznie 45 decyzji administracyjnych:

- 12¹⁷ decyzji przyznających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego,
- 12¹⁸ decyzji odmawiających przyznania prawa,
- 15¹⁹ decyzji zmieniających na skutek waloryzacji świadczenia pielęgnacyjnego,
- 3²⁰ decyzje zmieniające, w których w okresie kontroli utraciło ważność orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, stosownie do przepisów art. 15h ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, przy czym w 2²¹ sprawach prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznano przed okresem podlegającym kontroli,
- 3²² decyzje uchylające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Ponadto, w 1²³ sprawie w której w okresie kontroli utraciło ważność orzeczenie o niepełnosprawności, Ośrodek nie przedłużył prawa do świadczeń na podstawie „ustawy covidowej”, ponieważ strona oświadczyła ustnie, że „nie chce przedłużania uprawnień na podstawie przepisów o covid 19 i że złoży wnioski po otrzymaniu orzeczenia”²⁴.

Postępowanie w sprawach o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego każdorazowo wszczynano na wniosek, który zawierał informacje określone w § 2 pkt 1-9 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. poz. 1466). Badane wnioski opatrzone były pieczęcią z datą

¹⁷ Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

¹⁸ Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

¹⁹ Decyzje administracyjne nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

²⁰ Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

²¹ Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

²² Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

²³ Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r., gdzie prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznano przed okresem podlegającym kontroli (od 25.05.2020 r. do 31.05.2023 r.)

²⁴ Notatka służbowa z rozmowy telefonicznej z xxx r.

wpływu i podpisem (parafką) osoby przyjmującej wnioski. Do wniosków dołączano orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności oraz niezbędne weryfikacje, które jednostka kontrolowana uzyskała za pośrednictwem systemu teleinformatycznego CSIZS Emp@tia, tj. korzystano z usługi PESEL, CBB, EKSMOoN. Do spraw złożonych na podstawie przepisu art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa dołączone były m.in. wydruki z rejestru PESEL potwierdzające nadanie nr PESEL wraz z symbolem UKR w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie i świadczące o pobycie na terytorium RP od 24 lutego 2022 r. oraz wydruki danych o beneficjentach.

We wszystkich sprawach, w których było to konieczne wnioskodawcy dołączali wymagane prawem zaświadczenia, oświadczenia lub inne dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. W skontrolowanych sprawach prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, jednostka kontrolowana ustaliła zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy na czas określony, oznaczony w orzeczeniu, czyli do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa ważność orzeczenia o niepełnosprawności lub na czas nieokreślony, jeżeli wynikało to z orzeczenia o niepełnosprawności.

W 2 sprawach (1 wnioskodawczyni) prawo do świadczeń pielęgnacyjnych ustalono na podstawie przepisu art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W pierwszej²⁵ sprawie prawo do świadczeń ustalono do 31 maja 2023 r. (do ostatniego dnia miesiąca, w którym upłynął termin ważności orzeczenia), a następnie²⁶ świadczenia przyznano od miesiąca złożenia wniosku, tj. od 1 czerwca do 24 sierpnia 2023 r. (tj. do dnia, do którego pobyt w Polsce był legalny²⁷). W kolejnych²⁸ sprawach prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustalono począwszy od dnia, kiedy strona zrezygnowała z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem. W²⁹ kolejnych sprawach prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustalono od miesiąca, w którym wpłynął do Ośrodka wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, z uwagi na kontynuację wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego przyznanego wcześniejszą decyzją, a w³⁰ ostatnich sprawach prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustalono zgodnie z art. 24 ust. 2a ustawy (w tym w 1 sprawie, gdzie wcześniej do 28 lutego

²⁵ Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r.

²⁶ Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r.

²⁷ Art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

²⁸ Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

²⁹ Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r.

³⁰ Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

2023 r. decyzją było przyznane świadczenie pielęgnacyjne strona 21 marca 2023 r. telefonicznie³¹ poinformowała Ośrodek, że „... nie jest zainteresowana przedłużaniem świadczeń z tytułu niepełnosprawności dla dziecka – z powodu COVID – 19, ponieważ złożyła wnioski o wydanie nowego orzeczenia. Termin badania komisji ustalono na dzień 23.03.2023 r....”. 3 kwietnia 2023 r. strona złożyła wniosek o świadczenie pielęgnacyjne, załączając nowe orzeczenie o niepełnosprawności – świadczenia pielęgnacyjne przyznano³² od 1 marca 2023 r. do 31 marca 2026 r., tj. do ostatniego dnia miesiąca ważności orzeczenia).

W 12 sprawach Ośrodek prawidłowo odmówił przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, w których osoby wymagające opieki nie spełniały wymogu zawartego w art. 17 ust. 1b ustawy, w tym: w 1 sprawie wnioskodawca miał ustalone prawo do emerytury, w 1 sprawie wnioskodawca nie zrezygnował z zatrudnienia, w 2 sprawach osoby wymagające opieki były w związku małżeńskim (wnioski o świadczenie pielęgnacyjne złożone przez małżonków).

W 11 sprawach strony odwołały się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Ostrołęce (dalej SKO). W 8³³ sprawach SKO w całości uchyliło zaskarżone decyzje odmowne i przyznało prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W 3³⁴ sprawach SKO utrzymało decyzje w mocy.

W 3 skontrolowanych sprawach prawidłowo zmieniono decyzje pierwotne i przedłużono prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie art. 15h ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. W tych sprawach, bez zbędnej zwłoki przedłużono prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przedłużonych z mocy prawa orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności od następnego miesiąca, w którym upłynął termin ważności orzeczenia do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Ponadto, informowano strony o obowiązku zgłaszania zmian mających wpływ na prawo do świadczeń, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy.

³¹ Notatka służbowa z 21.03.2023 r.

³² Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r.

³³ Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

³⁴ Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r., xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

W 3 sprawach prawidłowo uchylono pierwotne decyzje przyznające świadczenie pielęgnacyjne z uwagi na wnioski strony o uchylenie decyzji (w tym w dwóch³⁵ z nich powodem uchylenia był zgon osoby, nad którą sprawowana była opieka). W jednej z ww. spraw³⁶, gdzie zgon osoby wymagającej opieki nastąpił 21 września 2022 r. świadczenie pielęgnacyjne zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy³⁷ należało wypłacić za 21 dni, tj. w kwocie 1 483,30 zł, a nie jak wypłacił Ośrodek za 22 dni w kwocie 1 554 zł. Kwota nadpłaty świadczenia w kwocie 70,70 zł stanowi dotację pobraną w nadmiernej wysokości, podlegającą zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami. W uzasadnieniu decyzji uchylającej prawo do świadczeń prawidłowo wskazano, że świadczenie przysługiwało do 21 września 2022 r.

W 15 sprawach, w których waloryzowano wysokość świadczeń, decyzje wydawano terminowo, tj. do w styczniu danego roku, co jest zgodne z art. 35 § 1-3 Kodeksu postępowania administracyjnego (dalej k.p.a.). Na skutek corocznej waloryzacji świadczenia, świadczenia pielęgnacyjne zostały przyznane w kwocie 2 119 zł w 2022 r., natomiast od 1 stycznia 2023 r. w kwocie 2 458 zł.

W okresie podlegającym kontroli nie odnotowano spraw, w których nastąpił zgon wnioskodawcy.

Postępowanie w sprawie świadczeń pielęgnacyjnych kończono wydaniem decyzji administracyjnych w terminach określonych w art. 35 § 1-3 k.p.a., poza 1³⁸ sprawą, gdzie decyzja odmawiająca prawo do świadczeń została wydana po terminie, tj. po blisko 1,5 miesiąca. W tym przypadku uchybiony został termin określony w art. 35 § 3 k.p.a. Sprawy powinny być załatwiane bez zbędnej zwłoki, w terminie miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowane - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Ośrodek powinien zatem zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a. powiadomić stronę postępowania o zaistniałym fakcie, podając przyczynę zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy, czego w niniejszej sprawie nie uczyniono. Decyzje przyznające prawo do świadczeń zawierały informację o terminie i sposobie ich wypłaty.

Analiza kart zrealizowanych świadczeń wykazała, że świadczenia pielęgnacyjne wypłacano terminowo zgodnie z wysokością ustaloną w wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych, w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 26 ust. 1 ustawy. Powyższe

³⁵Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

³⁶Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r.

³⁷ Kwotę świadczenia pielęgnacyjnego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje.

³⁸Decyzja administracyjna Nr xxx z xxx r. (wniosek z xxx r.)

realizowano zgodnie z dyspozycją wnioskodawców, tj. przelewami bankowymi na wskazane konta bankowe lub gotówką w kasie Urzędu Miasta Przasnysz.

Badane decyzje administracyjne w sprawach świadczeń pielęgnacyjnych wydano w jednostce kontrolowanej zgodnie z wymogami art. 107 k.p.a. (poza 2 decyzjami uchylającymi). Decyzje zawierały elementy określone w art. 107 k.p.a.: oznaczenie organu właściwego Burmistrza Przasnysza, oznaczenie strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne oraz prawne, za wyjątkiem 11 decyzji przyznających, w których odstąpiono od uzasadnienia decyzji na podstawie art. 107 § 4 k.p.a., gdyż w całości spełniały one żądanie strony pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania. 2³⁹ decyzje uchylające nie zawierały uzasadnienia prawnego. Uzasadnienie prawne stanowi wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa. Służy temu, aby strona wiedziała, dlaczego z prawnego punktu widzenia zapadło takie, a nie inne rozstrzygnięcie. Wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa nie polega tylko na obowiązku powołania podstawy prawnej, ale także na wszechstronnym wyjaśnieniu, dlaczego organ orzekający zastosował określony przepis. Decyzje przyznające i zmieniające zawierały w pouczeniu informację o konieczności zgłaszania przez stronę wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczenia oraz informację, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi. Ponadto, decyzje zawierały informację o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a k.p.a. Wszystkie decyzje podpisane były przez Panią Dyrektor.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych wydanych w sprawach świadczenia pielęgnacyjnego stwierdzono uchybienia:

- w podstawie prawnej decyzje przyznające prawo do świadczeń nie zawierały art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych stanowiącego o ich natychmiastowej wykonalności, tylko powołano cały art. 32 ustawy. W treści decyzji przyznających również nie pouczone stron, że wydane decyzje są natychmiast wykonalne,
- w 2⁴⁰ decyzjach uchylających nieprawidłowo sformułowano rozstrzygnięcie, ponieważ w sentencji wskazano okres uchylenia świadczenia (okres wstecz, tj. uchylam z dniem...), podczas gdy datą uchylenia jest data jej wydania,

³⁹ Decyzje administracyjne Nr: xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

⁴⁰ Decyzje administracyjne oznaczone Nr: xxx z xxx r. i xxx z xxx r.

- 1 decyzję uchylającą prawo do świadczeń⁴¹ wydano z niewłaściwą podstawą prawną, tj. uwzględniono art. 32 ustawy o świadczeniach rodzinnych, który nie miał zastosowania w sprawie, a nie uwzględniono art. 155 k.p.a. w podstawie prawnej i w uzasadnieniu decyzji, gdzie za zgodą strony należało dokonać uchylecia decyzji. W pozostałych dwóch decyzjach uchylających powołano w podstawie prawnej art. 155 k.p.a., ale nie powołano jego treści w uzasadnieniu decyzji. W pozostałych decyzjach uchylających w podstawie prawnej powołano cały art. 32 ustawy o świadczeniach rodzinnych, który nie miał zastosowania w sprawach.

Zgodnie z art. 107 k.p.a. prawidłowa podstawa prawna decyzji administracyjnej powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które stanowią podstawę jej wydania wraz z powołaniem źródła ich publikacji (tzw. publikatora). Natomiast w sytuacji, gdy dany artykuł dzieli się na kilka ustępów oraz punktów, to należy wskazać ten, który znajduje zastosowanie w danej sprawie, bowiem w przeciwnym przypadku będzie to naruszało wymóg dokładnego podania podstawy prawnej.

Decyzje administracyjne doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu art. 46 § 1 k.p.a.

Jednostka kontrolowana w każdej sprawie występowała do ZUS w sprawie ustalenia okresu niezbędnego do uzyskania odpowiednio, 20-letniego dla kobiety i 25-letniego dla mężczyzny, okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego (składkowego i nieskładkowego). Uzyskane informacje stanowiły podstawę do opłacania składek. Składki emerytalno-rentowe opłacane są do ZUS za 12 osób. Z uwagi na osiągnięcie przez 9 wnioskodawców niezbędnego okresu ubezpieczenia, Organ nie opłacał składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe. Składki zdrowotne Ośrodek opłaca za 7 osób, ponieważ 13 świadczeniobiorców posiada ubezpieczenie zdrowotne z innego tytułu.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

1. 2 pracowników, w tym p.o. Kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych bez upoważnień Burmistrza Przasnysza realizowało zadania z zakresu świadczeń rodzinnych,
2. w 1 sprawie uchybiono terminowi określonemu w art. 35 § 3 k.p.a.,

⁴¹ Decyzja administracyjna oznaczona Nr xxx z xxx r.

3. w 1 sprawie świadczenia wypłacono w nieprawidłowej wysokości. Kwota nadpłaty świadczenia stanowi dotację pobraną w nadmiernej wysokości, podlegającą zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami,
4. w wydanych decyzjach stwierdzono następujące uchybienia:
 - w podstawie prawnej decyzje przyznające prawo do świadczeń nie zawierały art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych stanowiącego o ich natychmiastowej wykonalności, tylko powołano cały art. 32 ustawy, podczas gdy należało powołać właściwy ustęp tego artykułu. W treści decyzji przyznających również nie pouczono stron, że wydane decyzje są natychmiast wykonalne,
 - 2 decyzje uchylające nie posiadały uzasadnienia prawnego,
 - w 2 decyzjach uchylających nieprawidłowo sformułowano rozstrzygnięcie, ponieważ w sentencji wskazano okres uchylecia świadczenia (okres wstecz, tj. uchylam z dniem...), podczas gdy datą uchylecia jest data jej wydania,
 - 1 decyzję uchylającą prawo do świadczeń wydano z niewłaściwą podstawą prawną, tj. uwzględniono art. 32 ustawy o świadczeniach rodzinnych, który nie miał zastosowania w sprawie, a nie uwzględniono art. 155 k.p.a. w podstawie prawnej i w uzasadnieniu decyzji, gdzie za zgodą strony należało dokonać uchylecia decyzji. W pozostałych dwóch decyzjach uchylających powołano w podstawie prawnej art. 155 k.p.a., ale nie powołano jego treści w uzasadnieniu decyzji. W pozostałych decyzjach uchylających w podstawie prawnej powołano cały art. 32 ustawy o świadczeniach rodzinnych, który nie miał zastosowania w sprawach.

Uwaga:

- po odzyskaniu nienależnie pobranych świadczeń ustalonych na podstawie decyzji Wojewody, w 2 sprawach informacje zostały przekazane do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie po upływie 7 dni (w 1 sprawie po upływie blisko miesiąca, a w kolejnej 3,5 miesiąca), co jest niezgodne z „Procedurą współpracy Wojewody Mazowieckiego z organami właściwymi w zakresie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego”.

Za stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani jako Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu oraz pracownicy, którzy realizowali kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią Dyrektor do:

1. Zapewnienia realizacji świadczeń rodzinnych wyłącznie przez osoby posiadające upoważnienie udzielone na Pani pisemny wniosek przez Burmistrza Przasnysza, stosownie do art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
2. Załatwiania spraw w terminach określonych w art. 35 § 3 k.p.a. O każdym przypadku niezakończonych spraw w terminie określonym w art. 35 k.p.a. lub w przepisach szczególnych zawiadamiania strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy, stosownie do art. 36 § 1 k.p.a.
3. Dokonania zwrotu na konto Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie dotacji pobranej w nadmiernej wysokości w kwocie 70,70 zł z tytułu nienależnie wypłaconego świadczenia przyznanego decyzją Nr xxx z xxx r. Zwrotu dotacji należy dokonać wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, zgodnie art. 169 ust.1 pkt 2 i ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
4. Wydawania decyzji administracyjnych z większą starannością, a w szczególności:
 - zawierania w podstawie prawnej i w treści decyzji przyznających art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych, który stanowi o tym, że decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności,
 - uzasadniania decyzji uchylających zarówno prawnie jak i faktycznie,
 - w rozstrzygnięciu decyzji uchylających stosowania zapisu „uchylam decyzję nr ... z dnia ...”,
 - wydawania decyzji z uwzględnieniem właściwej podstawy prawnej oraz niepowoływania przepisów, które nie mają zastosowania w sprawie.

Zwraca się także uwagę na konieczność stosowania „Procedury współpracy Wojewody Mazowieckiego z organami właściwymi w zakresie nienależnie pobranych świadczeń w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego” i stosownie do jej zapisów po odzyskaniu nienależnie pobranych świadczeń ustalonych na podstawie decyzji Wojewody

Mazowieckiego przekazywania do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie informacji w tym przedmiocie w terminie 7 dni.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Iwona Mil-Wawrzynowicz
Zastępca Dyrektora Wydziału Rodziny i
Polityki Społecznej

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pan xxx xxx

Burmistrz Miasta Przasnysz